

13 MAART 2016 – VIJFDE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

EERSTE LEZING

JESAJA 43, 16-21

Zo spreekt de Heer, die door de zee een weg legt, een baan door de onstuimige golven; en die wagen en paard daarover laat gaan, leger en strijdmacht, gesloten aaneen, maar dan gaan ze rusten, staan niet meer op, uitgeblust zijn ze, uitgedoofd als een vlaspit.

„Denk niet meer aan het verleden en sla geen acht op wat reeds lang voorbij is: Ik onderneem iets nieuws, het begin is er al: ziet ge het niet? Een weg leg Ik door de steppe, rivieren laat Ik stromen door de woestijn. De wilde dieren zullen ontzag voor Mij hebben, de jakhalzen en de struisvogels; want door de steppe laat Ik beken stromen, rivieren door de woestijn, zodat mijn uitverkoren volk zich kan laven: en dit volk dat Ik Mij gevormd heb zal mijn lof verkondigen!”

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE FILIPPENZEN 3, 8-14

Broeders en zusters,

Ik beschouw alles als verlies, want mijn Heer Christus Jezus kennen gaat alles te boven. Om Christus heb ik alles prijsgegeven en houd ik alles voor afval, als het er om gaat Hem te winnen en één te zijn met Hem. Ik heb geen eigen gerechtigheid op grond van de wet; mijn gerechtigheid komt door het geloof in Christus, ze is een gave van God en steunt op het geloof. Ik wil Christus kennen, ik wil de kracht van zijn opstanding gewaarworden en de gemeenschap met zijn lieden, ik wil steeds meer op Hem lijken in zijn sterven, om eens te mogen komen tot de wederopstanding uit de doden.

Niet dat ik het al bereikt heb. Ik ben nog niet volmaakt. Maar ik streef er vurig naar het te grijpen, gegrepen als ik ben door Christus Jezus. Nee, vrienden, ik beeld mij niet in er al te zijn. Alleen dit: ik vergeet wat achter me ligt, ik reik naar wat voor me ligt, ik storm af op het doel: de prijs van Gods heerlijke roeping.

EVANGELIE

JOHANNES 8, 1-11

In die tijd begaf Jezus zich naar de Olijfberg. 's Morgens vroeg verscheen Hij weer in de tempel en al het volk kwam naar Hem toe. Hij ging zitten en onderrichtte hen.

Toen brachten Schriftgeleerden en Farizeeën Hem een vrouw die op overspel was betrapt. Zij plaatsten haar in het midden en zeiden tot Hem: „Meester, deze vrouw is op heterdaad betrapt terwijl ze overspel bedreef. Nu heeft Mozes ons in de Wet bevolen zulke vrouwen te stenigen. Maar Gij, wat zegt Gij ervan?” Dit bedoelden ze als een strikvraag in de hoop Hem ergens van te kunnen beschuldigen.

Jezus echter boog zich voorover en schreef met zijn vinger op de grond. Toen zij bij Hem aanhielden met vragen richtte Hij zich op en zei tot hen: „Laat degene onder u die zonder zonden is, het eerst een steen op haar werpen.” Weer boog Hij zich voorover en schreef op de grond. Toen zij dit hoorden dropen zij een voor een af, de oudsten eerst, totdat Jezus alleen achterbleef met de vrouw die daar was blijven staan.

Nu richtte Jezus zich op en sprak tot haar: „Vrouw, waar zijn ze gebleven? Heeft niemand u veroordeeld?” Zij antwoordde: „Niemand, Heer.” Toen zei Jezus tot haar: „Ook Ik veroordeel u niet; ga heen en zondig van nu af niet meer.”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN C-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

Zand erover

EVANGELIE • Deze vijfde zondag in de veertigdagentijd serveert ons een in velerlei opzichten bijzonder leesfragment. Het verhaal van de overspelige vrouw is als een vreemde eend in de bijt. Nergens anders in het evangelie van Johannes is er sprake van Schriftgeleerden die met een strikvraag Jezus in de val proberen te lokken. Schriftgeleerden en valkuilen zijn veeleer topics voor de andere evangelies (zie vorige zondag). De schrijfrant van het verhaal doet veel Bijbelwetenschappers ertoe besluiten dat het pas later werd toegevoegd aan het vierde evangelie. In tal van handschriften en oude vertalingen van dit evangelie is het niet terug te vinden.

Het verhaal haakt in op het succes van Jezus. Door zijn gedurfde onderricht in de tempel zijn velen onder het volk in Hem gaan geloven. Dat tot groot ongenoegen van de Farizeeën en de hogepriesters. Politieagenten worden op Hem afgestuurd. Onder de indruk van zijn woord durven zij Hem niet te grijpen. Ze druipen af en komen met lege handen terug bij de joodse autoriteiten. Een van hen, Nikodemus, die indertijd in de nacht naar Jezus gekomen was, vindt dat ze hun hand aan het overspelen zijn. Hij merkt op: „Sinds wanneer staat de wet ons toe iemand te veroordelen zonder hem eerst te horen en ons over zijn daden een oordeel te vormen?” (zie Johannes 7, 32-52). Even verderop zegt Jezus tegen de Farizeeën: „U oordeelt naar menselijke maatstaven, maar Ik oordeel niet, over niemand” (zie Johannes 8, 15). Wellicht door die uitspraak van Jezus heeft de overspelige vrouw haar plaats gevonden in het evangelie van Johannes.

Hoe dan ook, daags na de misgreep door het gezag is Jezus opnieuw in de tempel. Het volk stroomt alweer toe om naar Hem te luisteren. Tijdens zijn onderricht komen de Schriftgeleerden en de Farizeeën onverhoeds aanzetten met een vrouw die ze op heterdaad hebben betrapt. Ze stellen haar op in het midden. Op basis van de Wet van Mozes zijn ze van plan haar te laten stenigen. Eerst willen ze Jezus horen. Op basis van zijn oordeel kunnen ze Hem dan wellicht officieel aanklagen. Het is hen om Jezus te doen, niet om de vrouw.

Jezus antwoordt niet. Hij buigt zich voorover en schrijft met de vinger in de aarde. Wat zou Jezus daar geschreven hebben? Niemand die het weet, de enige keer dat Jezus iets opschrijft. Hemeltergend, ook voor ons. De aardse aanklagers dringen aan. Langs zijn neus weg geeft Jezus antwoord en gaat weer voort met zijn geschrijf op de zandgrond van de tempel. Eindelijk druipen ze af, allemaal. Ook het volk lijkt verdwenen. Als laatste staat daar nog enkel de vrouw, nog steeds in de kring van de aanklacht. Jezus staakt zijn schrijven en richt zich op. Hij vraagt waar ze allemaal gebleven zijn.

Met de wet achter zich waanden de aanklagers zich zeker van de overwinning. Maar zie, geen enkele steen des oordeels wordt naar de vrouw gegooid. Op grond van de Wet van Mozes hadden er inderdaad formele beschuldigingen uitgesproken kunnen worden. Jezus wijst echter niemand met de vinger, Hij schrijft wel iets neer op de grond van de tempel. Geen mens heeft het gelezen. Een ongelezen woord door voetstappen uitgewist. Er is zand overgekomen. Mooi is dat. Dat vluchtige geschrijf spreekt een vrouw vrij en geeft haar toekomst. Nochtans is het oordeel van de Mensenzoon minder losse grond dan je zou denken. Het legt de vinger op de wonde: gooi nooit met de steen die je zelf verdient.

LEZINGEN • In KERK & leven van 24 februari vond je onlangs ideeën over de zin en onzin van 'ontspullen'. Spullen kosten je immers veel tijd en geld. Op termijn gaan ze jou bezitten in plaats van omgekeerd. Met minder spullen krijg je een vrij gevoel in je hoofd. Aanlokkelijk, toch?

Ook Paulus heeft zijn leven opgeschoond. De enige die hij overhoudt, is zijn Heer Jezus Christus. Al de rest is voor de kringloop. Hij wil leven, sterven en opstaan zoals Christus. Niet dat Paulus er al is, maar zijn verlangen doet hem vooruit leven. De verrijzenis is zijn doel en daar stormt hij op af.

Ook de profeet Jesaja kijkt vooruit. Vroeger ligt achteraan. Komaan, we beginnen opnieuw. Zoals er eertijds een weg lag door de Rietzee, ligt er nu een rivier in de woestijn. De droge bedding wordt een vochtige beek. Laaf je dorst en loof God die zich een volk vormt.

- De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
- Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be